



# Avanduse Valla Kaja

NR.3 (98)

SIMUNA  
RAAMATUKOGU

APRILL 2004

## 25.märtsil

möödus  
55.aastat  
märtsiküüditamisest

\*Eakate klubi kutsub  
liituma.

\*Noortekeskus võtab vastu  
külalisi ja käib ise külas

\*Kelle jaoks on  
Käru kool? II

\*Avanduse vallas elavad  
edukad noorsportlased

\*Avanduse vallavalitsus  
kuulutab konkursi

## MINU LAULUD

*Laulan lilledest,  
hommikukastest,  
paesest maapinnast  
taldade all,*



*laulan heledapealistest lastest,  
laulan merest, mis sinihall.*

*Laulan niitudel hällivast rohust,  
linnulennust ja tol mavast teest,  
happevihmadest, keemiaohust,  
fosforiidist ja reostatud veest.*

*Laulan varemeist, valest ja valust,  
tuhamägedest, leivast ja tööst,  
mitmest tuhandest hüüljatud talust,  
päevapaistest ja tähisest ööst.*

*Laulan rabast ja  
heinamaalodust, viljapõllust ja  
kartulimaast.*

*Ja kõik need mu laulud on kodust,  
minu väikesest Eestimaast.*



Virve Osila

## TOETUS REPRESSEERITUTELE

Jaanuarikuu esimesel päeval jõustus okupatsiooni-režiimide poolt represseritud isikute seadus.

### Keda seadus puudutab?

Represseritud isiku mõiste on maksimaalselt lai, see hõlmab kõik peamised represserimise alused ja viisid - vangistuse, asumisele saatmise, psühhiaatria haiglasse paigutamise, küüditamise, aga ka näiteks isikute kiiritamise. See mõiste on välja töötatud hõlmavuse põhimõttel, et keegi ei jääks leevendamisest kõrvale ega kaotaks õigust ühele või teisele toetusele või soodustusele. Riigi kohustus on toetada kõiki neid inimesi, kes on kannatanud repressioonide tagajärjel. Käesolev seadus ei puuduta vara õigusvastast

võõrandamist ning selle tagajärge, kuna see küsimus on leidnud sätestamise juba maareformi ning omandireformi aluste seaduses.

**Mida seadus annab?** Esiteks tervise parandamisega seotud, ja teiseks nn majanduslik-kultuurilised soodustused.

### Kuidas toimida?

Represseritu tunnistuse taotlus koos lisadokumentidega, mis tõendavad Sinu represserimist tuleb esitada Virumaa Pensioniametile. Täpsemalt ja põhjalikumalt juba järgmises valla lehes teemal represseritute toetused, talus töötamise aja pensioniõigusliku staaži hulka arvamisest jm.

Silvi Sirelpuu  
sotsiaalnõunik

## TÄNA LEHES

Simuna ajalugu	Lk 2
Vallavalitsuses	Lk 3
Vallavolikogu	Lk 3
Toetustest	Lk 5
Noortekeskusest	Lk 6
Spordiaastast	Lk 7
Teated	Lk 7

## TÄHISTASIME EMAKEELEPÄEVA

Sel aastal tähistasime esmakordselt emakeelepäeva, mis oli pühendatud vana-emadele. Lapsed laulsid, tantsisid ja esitasid oma loodud luuletusi vanaemast. Meie soov on, et niisugune kena päev muutuks traditsiooniliseks.

Suur tänu lastele, emadele - isadele, vanaemadele - vanaisadele, kes leidsid aega ja tahtmist meie üritusel osaleda. Kaunid luuletused kirjutasid oma vanaemale Ellen Anett Põldmaa, Gertu Põldmaa ja Helena Veelmaa. Tüdrukute luuletused esitasime Virumaa Pensionäride

Ühingule ja neid võib kuulda maakonna emadepäeva peol Väike-Maarja Rahvamajas.

Kindlasti on teil, kulla vallarahvas, toredaid mõtteid ja ettepanekuid, mida võiksite koos teha. Ei ole oluline see, kas Sa oled klubi liige või mitte, ning isegi

see pole tähtis, kas Sa oled juba pensionär või mitte. Kui tunned, et sobid meie hulka, siis tule ja räägi kaasa.

Ees on ootamas, naljapäev, ekskursioonid, klubi ja tantsurühma kümnes aastapäev.

**Tule ja osale, koos on mõnus!**

**07. aprillil kell 13.00 on Simuna rahvamajas klubi koosolek. Ootame kõiki klubi liikmeid ja hulgaliselt uusi liikmeid.**

Aitäh Laine Pruunsillale, kelle algatusel loodi 1994.aastal klubi "Elurõõm", mille kaudu viimegi ellu oma tegemisi.

Jätkugu Lainel ikka lusti ja särtsu. Õnne ja tervist saabuvaks juubeliks!

Lehte Sirelpuu  
klubi liige

# SIMUNA PIIRKONNA AJALUGU

Helmut Joonuks

Sajandite vältel muutusid Katkuküla, hilisema Simuna kihelkonna piirid. Tekkis uusi külasid ja mõisasid, kadus vanu.

16.sajandi keskel eksisteeris Simuna kihelkonnas 14 mõisa, suuremad olid Pudivere (60 adramaad), Salla (44 adramaad) ning Võivere (32 adramaad). Avanduse mõisast olid varem asutatud Lasinurme, Salla, Määri ja Rohu mõis. Adramaade arvult olid aga Avandusest suuremad juba nimetatud Pudivere, Võivere ja Salla.

Sajand hiljem oli kihelkonna mõisade arv suurenenud kaheksa võrra, ulatudes nüüd 22-ni. 1696.aastal oli Simuna mõisade nimistu järgmine: Muuga, Edivere, Rahkla, Moora, Kärü, Paasvere, Määri, Salla, Koila, Mõisamaa, Rohu, Orguse, Lõusa, Lasinurme, Venevere, Tammiku, Võivere, Avanduse, Laekvere, Luusika, Emumäe.

A.W. Hupel oma teoses "Topographische Nachrichten von Lief = und Ehxtland" kolmandas köites (1782) annab Simuna mõisade nimestiku, mõisa valdaja ja mõisa suuruse rootsi adramaades. Sellest selgub, et Avanduse oli muutunud kihelkonna suurimaks mõisaks, mille adramaade arv

ületas teisi kahe- või kolmekordselt.

Hulgalist informatsiooni Eestimaa asustuse kohta annab 18. sajandi lõpul ja 19. sajandi algul koostatud L. A. Mellini "Liivimaa kaart".

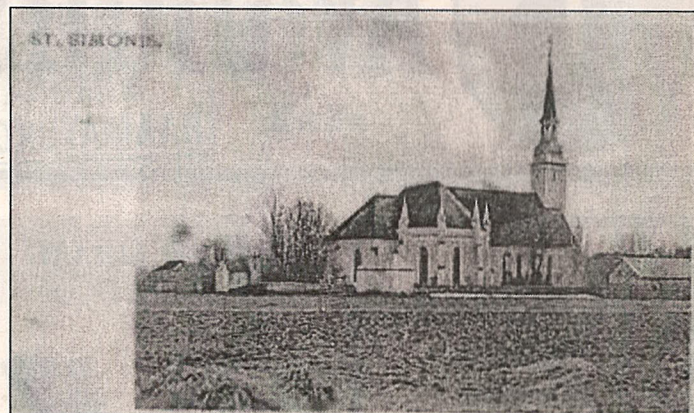
Sellel on märgitud kõik külad, mõisad, abimõisad, kõrtsid ja veskid, neist esimesed nimeliselt. Simuna kihelkonna piires on märgitud üle 40 küla, ligi 30 mõisa ja abimõisa ning hulk kõrtsi, neist üle kümne ka nimeliselt. Umbes samal ajal kinnitab Hupel, et Simuna kihelkonnas oli 16 veskit ja 23 kõrtsi. Veskite arv on ojade kuivamise tõttu vähenenud, kõrtside arv aga veelgi suurenenud.

Enamik selle aja kõrtsinimetusi on tänapäeva elanikele täiesti tundmatud. Mõisate, eriti abimõisate loetelus on mõned, mida ei mäleta kohalikud vanemad inimesedki (Vända, Tillika) ja mõned, millest säilinud ainult mälestus (Tuulivere, Pallasvere, Sootaga, Väiküla).

Väga suuri muutusi on kahe sajandi, õigemini küll palju lühema aja vältel üle elanud ka siinsed külad. Midagi ei mäletata Napu külast Riimaa piirilt.

Arvatavasti asus ta hilisema Lessu kohal, mis samuti on tänapäevaks kadunud. Ei tunta ka Mandavere nime.

Küllap oli see praeguse



Mõisamaa eelkäija. Kunagist Jerveka (Järvemaa, Jääremaa) küla Tammiku parkmetsa taga mäletatakse ainult paiga nime järgi. Rebuoja küla oli Mellini ajal hilisema samanimelise kõrtsi ja Kolgissoo küla kohal.

Kadunud on Lepiku küla Rohu ja Lõusa vahel, Nõmme küla Sirevere ja Padu vahel, Laane küla Paasvere - Venevere vahel ja Laurissaare Venevere lähedal.

Lisaks Mellini kaardil märgituile on rahvasuust üles täheldatud hulk teateid teiste kadunud külade kohta. Näiteks Kärü külas Kahleri heinamaa kohal olnud Kalmu küla, mis oli hävinud suurte sõdade ajal. Mõisamaa - Lasinurme vahel paiknenud Haukamäe külast on järel veel samanimeline talu. Küla saanud otsa Põhjasõjas.

Avanduse mõisast olid varem asutatud Lasinurme, Salla, Määri ja Rohu mõis.

Veskite arv oli ojade kuivamise tõttu vähenenud, kõrtside arv aga veelgi suurenenud.

## INFOPÄEV 22.aprill 2004.a.

- avatud õpilastööde näitus
- töötab õpilaskohvik
- võimalik külastada eriala tunde (võimalus kaasa lüüa praktilistes töödes)

Kell 11.00 Kooli juhtkonna  
INFOTUND (saalis)

Kell 18.00 DISKO

Infopäevale on oodatud kõik huvilised

Info telefonil 32 61 892

